

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 24. januar 2019
Sagsnr.: 2018-6133-0028
Dok.: 981985

UDKAST TIL TALE

**til brug for orientering i
Folketingets Retsudvalg
den 24. januar 2019 om aktuelle EU-sager på
Justitsministeriets område**

[1. Indledning]

Tak for muligheden for at komme her i dag og give udvalget en orientering om aktuelle EU-sager på Justitsministeriets område.

Vi har efter bedste evne forsøgt at udvælge de sager, som vi tænker i særlig grad interesser udvalget. Fokus vil være på forslag til lovgivning. Hvis I ønsker at høre om andre sager, må I endelig spørge, så vil jeg forsøge at svare efter bedste evne.

Inden jeg kaster mig over de konkrete sager, vil jeg sige et par ord af mere generel karakter om EU-lovgivningsarbejdet og det rumænske formandskab.

Som I ved, er det jo ikke bare her i Folketinget, at der er valgår i år. I slutningen af maj er der valg til Europa-Parlamentet. Det præger ikke bare arbejdet i Parlamentet, men har også stor betydning for lovgivningsarbejdet i Rådet.

Der arbejdes nemlig i øjeblikket på højtryk i både Rådet og Parlamentet for at få afsluttet en række vigtige forslag til retsakter inden valget. På mit område gælder det bl.a. forslaget til det såkaldte whistleblowerdirektiv og forord-

ningsforslag om forebyggelse af udbredelse af terrorrelateret indhold online. Begge retsakter vil jeg vende tilbage til lidt senere.

Den 1. januar i år overtog Rumænien formandskabet for Rådet for første gang. Det rumænske formandskab har oplyst, at en af deres hovedprioriteter er at fastholde fokus på et sikkert Europa, herunder på indsatsen mod terrorisme. Det kan vi jo fra regeringens side kun være enig i er – og fremover også bør være – en vigtig prioritet for det europæiske samarbejde. Endvidere har formandskabet bl.a. lagt op til at videreføre det østrigske formandskabs prioritet om at styrke den gensidige tillid og anerkendelse i det strafferetlige samarbejde.

I øvrigt er det forventningen, at denne formandskabsperiode i høj grad vil være præget af fokus på at få afsluttet så mange sager som muligt inden Parlamentsvalget. Ligeledes er den nuværende Kommission ved at nå til afslutningen af dens mandat, og der forventes derfor ikke fremlagt nye initiativer det kommende halvår. Også Kommissionen har fokus på i de kommende måneder at få enderne til at mødes i de mange igangværende forhandlinger med Parlamentet og Rådet.

[2. Konkrete aktuelle sager]

[2.1. Forordningsforslag om forebyggelse af udbredelse af terrorrelateret indhold online]

Og nu til de konkrete sager. Jeg vil starte med at fortælle lidt om det forordningsforslag om forebyggelse af udbredelse af terrorrelateret indhold på internettet, som jeg nævnte før.

Forslaget blev fremsat af Kommissionen den 12. september sidste år. Forslaget blev fremsat som en del af en samlet ”sikkerhedspakke” bestående af tre initiativer, der skal styrke bekæmpelsen af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet.

Forslaget er *ikke* omfattet af retsforbeholdet. Det betyder, at forslaget – hvis det vedtages – gælder umiddelbart her i landet.

Forslaget har været højt prioriteret af både Kommissionen og det daværende østrigske formandskab, som har kørt en intens forhandlingsproces med henblik på, at forslaget kan vedtages inden Parlamentsvalget i maj.

Forordningens overordnede formål er at bekæmpe spredning af terrorrelateret indhold på internettet. Forordnin-

gen vil komme til at regulere terrorrelateret indhold, som opbevares hos en hostingtjenesteyder. En hostingtjenesteyder vil typisk være en privat virksomhed, der står bag en online platform, som eksempelvis Facebook.

Det væsentligste element i forslaget er, at en kompetent national myndighed får beføjelse til at give hostingtjenesteydere påbud om at fjerne terrorrelateret indhold, som opbevares på den pågældendes onlineplatform. Det er et krav, at materialet fjernes inden for en time efter, at hostingtjenesteyderen har modtaget påbuddet.

Justitsministeriet er i forbindelse med behandlingen af forordningsforslaget blevet opmærksom på, at forslagets regel om jurisdiktion rejser spørgsmål i forhold til grundloven.

Bestemmelsen indebærer, at en kompetent myndighed i en anden medlemsstat kan træffe en retligt bindende afgørelse i form af f.eks. et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold over for en hostingtjenesteyder i Danmark. Afgørelsen bliver bindende for hostingtjenesteyderen umiddelbart og uden, at en dansk myndighed bliver involveret først.

Spørgsmålet i forhold til den danske grundlov opstår, fordi danske myndigheder efter statsretten som udgangs-

punkt anses for at være enekompetente til at udøve myndighedsbeføjelser inden for det danske territorium.

Som en undtagelse hertil følger det af grundlovens § 20, at de beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, ved lov i nærmere bestemt omfang kan overlades til mellemfolkkelige myndigheder som f.eks. EU. Bestemmelsen giver derimod ikke adgang til at overlade beføjelser til andre stater.

Justitsministeriet har rejst problemet over for det daværende østrigske formandskab, Kommissionen og Rådets Juridiske Tjeneste, og vi arbejder på højtryk for at finde en løsning.

På rådsmødet for retlige og indre anliggender, der blev afholdt i starten af december, behandlede Rådet en generel indstilling til forslaget.

Det lykkedes desværre ikke at løse problemet inden rådsmødet, og på rådsmødet blev der vedtaget en generel indstilling til forordningsforslaget på trods af, at både Danmark, Finland, Holland og Tjekkiet ikke kunne støtte den.

Derfor fremsatte Danmark under rådsmødet en erklæring med et forslag til ændring af forslaget, der løser problemet i forhold til grundloven.

Justitsministeriet arbejder fortsat på højtryk for at få ændringsforslaget eller en eventuel anden løsning indarbejdet under de kommende trilogforhandlinger mellem Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet, som vi forventer bliver indledt meget snart.

Jeg orienterer selvfølgelig udvalget om, hvilken løsning vi når frem til.

Jeg vil dog gerne understrege, at vi støtter det overordnede formål med forordningsforslaget, fordi vi mener, at forordningen kan medvirke til at styrke og supplere den fælles og frivillige indsats, der allerede er iværksat på dette område både nationalt og på EU-niveau.

Jeg mener, at det er særligt vigtigt med en fælleseuropæisk indsats på et område som dette, fordi spredning af terrorrelateret materiale via internettet er et grænseoverskridende problem.

[2.2. Logning]

Nu vil jeg gå videre til det igangværende arbejde med revision af logningsreglerne, som jeg ved har udvalgets interesse.

Siden begyndelsen af 2017 - kort tid efter afsigelsen af den såkaldte Tele2-dom i december 2016 - har der som bekendt pågået et arbejde i EU vedrørende logning af teleoplysninger. Arbejdet er primært foregået i en særlig arbejdsgruppe under Rådet, som blev nedsat i foråret 2017.

På rådsmødet i december 2018 udtrykte Rådet støtte til det fortsatte arbejde i arbejdsgruppen. Samtidig opfordrede Rådet Kommissionen til at foretage en fyldestgørende undersøgelse af mulige løsninger på, hvordan logningsregler kan indrettes, bl.a. under hensyntagen til udviklingen i retspraksis på området.

I den forbindelse kan jeg også nævne, at regeringen i december 2018 afgav skriftlige indlæg i to verserende sager ved EU-Domstolen om andre landes logningsregler. Udvalget blev underrettet om indlæggene i notater oversendt til udvalget den 30. november og 3. december 2018.

Sagen om logning har stadig en høj prioritet for regeringen, som naturligvis ønsker at sikre politiet de bedst mulige redskaber til at bekæmpe alvorlig kriminalitet uden at pålægge telebranchen unødige byrder. Regeringen har således et lovforslag vedrørende revision af logningsreglerne på lovprogrammet for den indeværende samling og drøfter for tiden sagen med telebranchen.

Selvom vi er gået i gang med at forberede en dansk model for logningsregler, støtter vi fra dansk side et fortsat arbejde i EU, hvor vi sammen med de øvrige medlemslande og Kommissionen forsøger at finde fælles løsninger på, hvordan logningsreglerne kan se ud fremover.

[2.3. ECRIS]

Så har jeg også to sager med, som vi har arbejdet på det sidste år til halvandet, og hvor vores særlige danske situation med retsforbeholdet giver os visse udfordringer. Det drejer sig for det første om et direktiv- og forordningsforslag om det såkaldte ECRIS-system.

ECRIS er et elektronisk system til udveksling af oplysninger om straffedomme afsagt i medlemsstaterne.

ECRIS sikrer, at de enkelte medlemslande har et fuldstændigt overblik over straffedomme afsagt i hele EU vedrørende deres statsborgere, og at disse oplysninger kan udveksles på en let tilgængelig måde f.eks. i forbindelse med behandlingen af en straffesag.

Der forhandles lige nu en ny forordning og et nyt direktiv om ECRIS. Det er forventningen, at disse retsakter vil blive vedtaget under det rumænske formandskab i foråret i år.

Formålet med forslagene er at udbygge det nuværende system om udveksling af oplysninger vedrørende EU-borgere med et system vedrørende tredjelandstatsborgere.

Danmark deltager i det eksisterende ECRIS-system, men vil på grund af retsforbeholdet ikke kunne benytte de nye muligheder, som forslagene lægger op til at give i forhold til at opnå kendskab til andre medlemsstaters straffedomme mod tredjelandstatsborgere.

Rådets Juridiske Tjeneste og Kommissionen har derudover tilkendegivet, at de nye forslag kan få negativ betydning for Danmarks fortsatte deltagelse i det eksiste-

rende ECRIS-samarbejde. Det vil sige, at Danmark risikerer ikke længere at kunne bruge ECRIS-systemet.

Justitsministeriet er dog i dialog med Rådets Juridiske Tjeneste og Kommissionen herom, og jeg håber selvfølgelig, at det vil lykkes os at finde en fornuftig løsning, hvor Danmark kan fortsætte med at bruge ECRIS-systemet som i dag.

Jeg vil naturligvis orientere Folketinget nærmere herom, når drøftelserne med Kommissionen og Rådets Juridiske Tjeneste er blevet mere konkrete.

[2.4. E-beviser]

To andre forslag jeg i denne forbindelse vil komme ind på, er to forslag om elektronisk bevismateriale, også kaldet e-beviser.

I forhold til e-beviser er situationen en anden, men dog med den fællesnævner, at retsforbeholdet også her giver os nogle særlige danske udfordringer.

Ligesom med ECRIS består forslagene om e-beviser også af en lovgivningspakke med både et direktivforslag og et forordningsforslag.

Det særlige er her, at forordningsforslaget, men ikke direktivforslaget, er omfattet af retsforbeholdet.

De to forslag har overordnet til formål at lette indsamlingen af elektronisk bevismateriale på tværs af landegrænser i straffesager.

Direktivforslaget – som vil gælde for Danmark – indebærer, at virksomheder, der udbyder visse elektroniske tjenester i EU, skal udpege en retlig repræsentant i en af de medlemsstater, hvor virksomheden udbyder tjenester.

Den retlige repræsentant skal modtage og behandle anmodninger om elektronisk bevismateriale fra medlemsstater i forbindelse med efterforskning af strafferetlige overtrædelser.

Med forordningsforslaget, som ikke gælder for Danmark, indføres der nye europæiske kendelser om udlevering og om sikring af elektronisk bevismateriale, der er lagret af en tjenesteudbyder, som udbyder sine tjenester i EU.

Nyskabelsen i forslaget ligger i, at de nye editions- og sikringskendelser kan sendes direkte fra en retshåndhæ-

vende myndighed i én medlemsstat til den relevante tjenesteudbyder i en anden medlemsstat, hvorved myndighederne i den modtagende medlemsstat som udgangspunkt ikke inddrages.

Forordningsforslaget er som sagt omfattet af det danske retsforbehold og vil derfor hverken blive bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

For danske tjenesteudbydere, der udbyder tjenester i en medlemsstat, der er omfattet af forordningen, f.eks. Tyskland, vil forslagspakken med forordningen og direktivet dog medføre, at tjenesteudbyderen vil blive forpligtet til at modtage, overholde og håndhæve kendelser udstedt i henhold til forordningen via den retlige repræsentant, der skal udpeges efter direktivet.

Der er på nuværende tidspunkt opnået enighed om en generel indstilling i Rådet til forordningsforslaget, mens direktivforslaget fortsat forhandles i rådsarbejdsgruppen.

Justitsministeriet er også i relation til disse forslag i dialog med Rådets Juridiske Tjeneste og Kommissionen om de særlige udfordringer, som det danske retsforbehold medfører.

[2.5. Samarbejdsaftale med Eurojust]

Og jeg kan jo ikke nævne retsforbeholdet uden også at give en status på vores anmodninger om henholdsvis en samarbejdsaftale med Eurojust og en aftale om tilknytning til PNR-systemet.

Den 6. november 2018 blev den nye Eurojust-forordning vedtaget. Den nye forordning indebærer, at Danmark på grund af retsforbeholdet må forlade Eurojust-samarbejdet, når forordningen får virkning den 12. december 2019.

Eurojust er et centralt samarbejde mellem anklagemyndigheder i den europæiske indsats mod grænseoverskridende kriminalitet og terrorisme.

Regeringen fik i forbindelse med mandatet fra Folketinget til at anmode om en aftale med Europol også mandat til at anmode om en aftale med Eurojust. Regeringen arbejder på baggrund heraf for at sikre, at Danmark fremover får den tættest mulige tilknytning til Eurojust.

Jeg har derfor den 9. november 2018 efter Eurojust-forordningens vedtagelse på vegne af regeringen formelt an-

modet Kommissionen og Eurojust om at indlede forhandlinger med Danmark om en samarbejdsaftale.

Der foreligger endnu ikke et formelt svar på regeringens anmodning. Justitsministeriet er dog løbende i uformel dialog med Kommissionen og Eurojust.

Selv om tidsrammen er skarp, håber jeg på, at vi kan finde en løsning – også i denne sag – inden Danmark ellers må forlade Eurojust-samarbejdet til december.

[2.6. Dansk tilknytning til PNR-samarbejdet]

I forhold til PNR er seneste nyt, at Folketinget, som I ved, her i december vedtog en ny national PNR-lov, der bl.a. skaber rammerne for en eventuel dansk tilknytning til det europæiske PNR-samarbejde.

Det europæiske PNR-samarbejde har baggrund i PNR-direktivet fra 2016, der standardiserer den måde, som passagerlisteoplysninger – kaldet PNR-oplysninger – benyttes af retshåndhævende myndigheder i EU i kampen mod terror og grov kriminalitet.

Direktivet er med til at sikre, at EU-landene hurtigere deler oplysninger med hinanden og med Europol, og at kvaliteten af oplysninger er høj.

Den daværende V-regering anmodede tilbage i 2016 Kommissionen om at indlede forhandlinger med Danmark om en international aftale om tilknytning til PNR-samarbejdet.

Kommissionen har meddelt, at vores anmodning om at indlede forhandlinger er ved at blive vurderet nærmere.

Herudover er det klart, at jeg på baggrund af PNR-lovens vedtagelse på ny vil anmode Kommissionen om en tilknytning til det europæiske PNR-samarbejde.

[2.7. Whistleblowerdirektivet]

Som jeg nævnte indledningsvis, vil jeg også berøre et forslag til direktiv om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-lovgivningen – det såkaldte whistleblowerdirektiv.

Forslaget blev præsenteret af Kommissionen den 23. april 2018 og følger bl.a. op på Europa-Parlamentets opfordring om at fremsætte et bredt forslag til retsakt, der

skal sikre et højt niveau for beskyttelse af whistleblowere i EU i både den offentlige og den private sektor.

Forslaget har til formål at styrke håndhævelsen af EU-lovgivningen gennem en effektiv beskyttelse af whistleblowere på en lang række specifikke områder, hvor overtrædelser kan medføre alvorlig skade på offentlighedens interesse.

Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet. Direktivet vil derfor være bindende for og finde anvendelse i Danmark.

Forslaget har indtil nu været under forhandling i arbejdsgrupperegi i Rådet.

Det rumænske formandskab vil på EU-ambassadørernes møde i morgen, fredag, søge at indhente mandat til at indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet, sådan at forslaget kan vedtages inden valget til Europa-Parlamentet.

Derfor går jeg også i Folketingets Europaudvalg i morgen for at indhente mandat. Jeg vil ikke foregribe begivenhederne, men overordnet set kan jeg sige – som det fremgår af grund- og nærhedsnotatet – at regeringen støt-

ter formålet med forslaget, men at der også er nogle bekymringspunkter.

[2.8. Det digitale indre marked]

På området for det indre marked er der i øjeblikket trillogforhandlinger mellem Rådet og Parlamentet om to direktivforslag: Henholdsvis et direktivforslag om forbruger aftaler om levering af digitalt indhold og et direktivforslag om visse aspekter af aftaler om salg af varer – det såkaldte ”varedirektiv”.

Forslagene er en del af Kommissionens strategi for det digitale indre marked og blev oprindeligt fremsat samtidigt i december 2015. I oktober 2017 blev varedirektivforslaget fremsat i revideret form, sådan at både onlinesalg af varer og salg af varer i fysiske butikker er omfattet.

Direktivforslagene er ikke omfattet af retsforbeholdet.

Formålet med begge forslag er at totalharmonisere medlemsstaternes regler om visse aftale- og køberetlige aspekter af forbruger aftaler. De centrale regler i begge direktivforslag handler om, hvornår levering af digitalt

indhold eller en vare er i overensstemmelse med aftalen, og om forbrugerens beføjelser i tilfælde af mangler.

Regeringen har i forhandlingerne om de to forslag lagt særlig vægt på, at forslagene skaber en god balance mellem hensynet til forbrugerne og hensynet til de erhvervsdrivende.

Forslaget om levering af digitalt indhold gælder for levering af digitalt indhold og digitale tjenesteydelser. Digitalt indhold er al data, der fremstilles og leveres i digital form, f.eks. video- eller lydfiler. Digitale tjenesteydelser er tjenester, hvor forbrugeren kan fremstille, opbevare eller dele data i digital form. Som eksempler kan jeg nævne Facebook eller e-mailkonti.

Varedirektivet gælder for salg af fysiske varer, uanset om det foregår online eller i fysiske butikker. Derudover er levering af digitalt indhold eller digitale tjenester, der er en del af en fysisk vare, omfattet af direktivets regler, hvis det digitale indhold eller den digitale tjeneste gives til forbrugeren samtidig med varen som en del af købsaftalen.

På rådsmødet i juni 2017 vedtog Rådet en generel indstilling til direktivforslaget om levering af digitalt indhold.

Forslaget har siden løbende været forhandlet mellem Rådet og Europa-Parlamentet.

På rådsmødet i december 2018 vedtog Rådet en generel indstilling til varedirektivet. Som nævnt trilogforhandles de to direktivforslag i øjeblikket sammen og forventes at kunne blive endelig vedtaget inden Parlamentsvalget.

[2.9. Modernisering af EU-regler om forbrugerrettigheder]

På det forbrugerretlige område har Kommissionen endvidere den 11. april 2018 fremlagt pakken ”New Deal for consumers”. Pakken omfatter et direktivforslag, der skal sikre bedre håndhævelse og modernisere EU’s forbrugerbeskyttelsesregler. Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet.

New Deal-forslaget lægger op til ændringer i fire EU-direktiver. På Justitsministeriets område drejer det sig om forbrugerrettighedsdirektivet og direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbrugerforhold. De to andre direktiver hører under Erhvervsministeriet.

På Justitsministeriets område drejer de væsentligste ændringer i forslaget sig om udvidet beskyttelse af forbru-

gere ved aftaler om digitale tjenester, større gennemsigtighed for forbrugere på onlineplatforme og sanktioner for overtrædelse af reglerne.

Med forslaget udvides anvendelsesområdet i forbrugerrettighedsdirektivet til også at omfatte aftaler om digitale tjenester, som forbrugere ikke betaler penge for, men som der afgives personoplysninger til. Det kan f.eks. være Facebook.

Direktivforslaget lægger op til at sikre forbrugere den samme ret til oplysninger forud for indgåelsen af aftaler om digitale tjenester og samme ret til at opsige aftalen inden for en 14 dages fortrydelsesfrist – som der gælder for aftaler, hvor der betales med penge.

Forslaget skal derudover skabe større gennemsigtighed for forbrugere, når de handler på onlinemarkedspladser. Det skal bl.a. ske ved at udvide oplysningspligten til at omfatte oplysninger om, hvorvidt forbrugeren handler med en erhvervsdrivende eller en anden forbruger. Det har afgørende betydning i forhold til, om forbrugerbeskyttende regler gælder.

Forslaget skal også sikre en mere sammenhængende anvendelse af sanktioner i EU. Det skal bl.a. ske ved, at

håndhævelsesmyndighederne lægger vægt på de samme kriterier og hensyn i vurderingen af overtrædelsers grovhed.

Samtidig foreslås det, at der ved nogle typer af overtrædelser, hvor flere medlemslande er involveret, skal fastsættes et fælles mindsteniveau for de største bøder på mindst 4 pct. af virksomhedens årlige omsætning.

Regeringen er overordnet set positiv over for forslaget om at opdatere og modernisere de forbrugerbeskyttende regler. Direktivforslaget rejser dog en række juridiske og tekniske spørgsmål, som i øjeblikket drøftes på teknisk niveau.

[3. Afslutning]

Det var min redegørelse for de sager, som vi har vurderet særligt kan have udvalgets interesse. Jeg vil som sagt forsøge – efter bedste evne – at besvare eventuelle spørgsmål, som udvalget måtte have.

Tak for ordet.